

**OŚRODEK
POMOCY
SPOŁECZNEJ!
W GÓRZE KALWARII**

Sprawozdanie
z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Góra Kalwaria
na lata 2024 – 2030

Góra Kalwaria, luty 2026 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Podstawy prawne realizacji programu.....	4
Założenia Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Góra Kalwaria na lata 2024 – 2030	8
Realizacja Programu	9
Wnioski	25

WSTĘP

Doświadczenie przemocy jest bardzo trudną sytuacją. System ochrony i wsparcia osób doświadczających przemocy wymaga kompleksowej współpracy służb i instytucji zobowiązanych do działania w przypadku ujawnienia przemocy, a także w ramach prewencji przemocy. Obecnie obowiązujące przepisy obligują instytucje do współpracy i nakładają na nie szereg zadań wynikających z samej ustawy, aktów wykonawczych i ustaw powiązanych z ochroną dziecka krzywdzonego.

Problematyka zjawiska przemocy jest bardzo złożona. Żyjemy w czasach, kiedy w sytuacji, gdy dochodzi do konfliktu interesów, często podejmuje się działania, których celem jest manifestacja odmiennych dążeń lub wręcz szkodenie drugiej stronie.

Różnice zdań rozwiązuje się nie za pomocą mediacji i negocjacji, ale w sposób siłowy.

Ludzie stają się coraz bardziej podzieleni i skonfliktowani, a agresja przeradza się w przemoc.

Na mocy art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich wprowadzono przepisy dotyczące standardów ochrony małoletnich. 15 lutego 2024r. ww. ustawa została zmieniona Ustawą o ochronie małoletnich, czyli tzw. ustawą Kamilka.

W związku z powyższym zaczęły obowiązywać przepisy nakładające obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich. Zgodnie z art. 10 ustawy obowiązek wprowadzenia wyżej wymienionych standardów musiał być zrealizowany w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tzw. ustawy Kamilka - czyli do 15 sierpnia 2024 r.

PODSTAWY PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 1673 t. j.), dalej także „ustawa”. Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Ustawa definiuje przemoc domową, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Stworzone środki ochrony prawnej osoby doznającej przemocy domowej dotyczą głównie:

- izolacji osoby stosującej przemoc poprzez nakaz opuszczenia miejsca zamieszkania, zakaz zbliżania wydawane przez funkcjonariuszy policji w oparciu o kwestionariusz szacowania ryzyka,
- sądowych nakazów ochrony,
- ochrony dziecka w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową poprzez zapewnienie bezpieczeństwa w trybie art. 12a ustawy przez przedstawicieli trzech instytucji (pomoc społeczna, policja, służba zdrowia),
- zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa,
- zgłoszenia zagrożenia dobra dziecka do sądu opiekuńczego,
- zawiadomienia przewodniczącego zespołu ds. analiz zdarzeń, na skutek których małoletni poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.

Wraz z nowelizacją ustawy z dnia z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadzone zostały przepisy wykonawcze do nowo przyjętych rozwiązań. Zarządzeniem Burmistrza NR ORG.0050.196.2023 z dnia 21 września 2023 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Góra Kalwaria.

Obecnie w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów:

- Jednostek organizacyjnych pomocy społecznej tj. Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii:
Pan Dariusz Dudziak
Pani Katarzyna Sameryt
Pani Ewa Misztal
Pani Magda Porzezińska
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA):
Pani Kamila Korzeniewska – Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego
- Policji: tj. Komisariatu Policji w Górze Kalwarii:
Pan Piotr Kowalski
- Oświaty
Pani Monika Węclawiak
- Ochrony zdrowia: Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej:
Pani Ilona Witkowska
- Sądu Rejonowego w Piasecznie:
Pani Iwona Willa
- Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii:
Pani Renata Ozimek

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Góra Kalwaria na lata 2024 – 2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W 2024 r. zaczęły również obowiązywać przepisy nakładające obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich. Zgodnie z art. 10 ustawy obowiązek wprowadzenia wyżej wymienionych standardów musiał zostać zrealizowany w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tzw. ustawy Kamilka - czyli do 15 sierpnia 2024 r. Był to okres przejściowy na dostosowanie działalności danego podmiotu do zgodności z ustawą.

Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich mają:

1. organ zarządzający:
 - jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900). Należą do nich m.in.: przedszkola, szkoły i schroniska młodzieżowe;
 - inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
2. organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich;
3. podmioty świadczące usługi hotelarskie oraz turystyczne, a także prowadzące inne miejsca zakwaterowania zbiorowego, w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony małoletnich.

W Ministerstwie Sprawiedliwości działa Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich, złożony z przedstawicieli różnych instytucji: ministerstw, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych, jednostek samorządu terytorialnego, którego zadaniem było przygotowywanie wytycznych do opracowania standardów i aktualizowanie tych wytycznych co 2 lata.

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw wprowadziła również inne istotne zmiany dotyczące ochrony małoletnich przed krzywdzeniem:

- dla dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską, którego żadne z rodziców nie może reprezentować, sąd opiekuńczy ustanawia reprezentanta dziecka.
- na wniosek osoby lub instytucji, która zawiadamia o niepokojącej sytuacji w rodzinie i wnosi o wgląd w sytuację rodziny i wszczęcie postępowania sąd opiekuńczy informuje o wszczęciu postępowania z urzędu lub braku podstaw do jego wszczęcia z urzędu.
- wysłuchanie dziecka może nastąpić tylko raz w toku postępowania, na posiedzeniu niejawnym, chyba że dobro dziecka wymaga ponownego przeprowadzenia tej czynności lub potrzebę ponownego wysłuchania zgłasza dziecko. Wysłuchanie może nastąpić tylko w obecności psychologa i w odpowiednich pomieszczeniach dostosowanych do potrzeb dziecka.
- jeżeli przed sądem dziecko odmawia udziału w wysłuchaniu, sąd odstępuje od tej czynności.
- Sędzia orzekający w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich powinien uczestniczyć, co cztery lata, w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym.
- pracownik socjalny pracownik socjalny zapewniający dziecku ochronę przed podjęciem decyzji
Przed podjęciem decyzji w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokonuje oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.

- W przypadku zapewnienia dziecku ochrony, o której mowa powyżej, dziecku udziela się wsparcia psychologa.
- Wprowadzono szczególne środki ochrony przeciwdziałającymi zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym tj.: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym; obowiązki dla pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi oraz pracowników i innych osób dopuszczanych do takiej działalności.

Powyższe zmiany mają realny wpływ na realizację przyjętego w Gminie Góra Kalwaria Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Góra Kalwaria na lata 2024 – 2030.

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GÓRA KALWARIA NA LATA 2024 – 2030

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych jest teza, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów.

Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W programie ujęto kierunki działań. Do priorytetów zaliczono: zwiększenie aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego, realizowanie procedury „Niebieskie Karty” w oparciu o interdyscyplinarność, prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej, realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej, zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej, zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

REALIZACJA PROGRAMU

WSPÓŁPRACA W RAMACH ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Działalność Zespołu oparta jest na Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Góra Kalwaria na lata 2024 – 2030, który został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wykonują swoje zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych związanych ze stosowaniem przemocy domowej.

Adresatami działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny są:

- rodziny, w których zdiagnozowano zjawisko przemocy domowej.
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi, bądź dotkniętymi przemocą.

Realizatorami programu są podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii
- Komisariat Policji w Górze Kalwarii
- Szkoły i przedszkola z gminy Góra Kalwaria
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze Kalwarii
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Górze Kalwarii
- Kuratorska Służba Sądowa w Piasecznie
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii

Powyższe instytucje, poza kuratorami sądowymi są także uprawnione do wszczynania procedury „Niebieska karta” w przypadku stwierdzenia stosowania przemocy domowej lub podejrzenia stosowania przemocy domowej, a więc obligatoryjnie powinny ściśle współpracować z Zespołem Interdyscyplinarnym. W związku z nowelizacją ustawy o przemocy domowej i zmianami innych ustaw Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w dniach 22-23 września 2025r. przeszli szkolenie „Rola i zadania członków Zespołów Interdyscyplinarnych”.

Poza obowiązkowym szkoleniem Członkowie Zespołu podnosili swoje kompetencje, zdobywali wiedzę i umiejętności na dodatkowych szkoleniach realizowanych w ich jednostkach zatrudnienia.

Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii, który odpowiada za obsługę organizacyjno-techniczną i finansową. Z każdego posiedzenia

zespołu został sporządzony protokół wraz z listą obecności. W 2025 r. Zespół spotkał się sześć razy. Tematem spotkań była bieżąca sytuacja rodzin objętych procedurą „Niebieskich Kart”, analiza przypadków, omówienie aktualnej sytuacji występowania przemocy domowej na terenie gminy i sposobu pracy z rodzinami związku ze zmianą przepisów prawa, realizacją działań poszczególnych podmiotów w ramach programu.

W trakcie studium przypadków Zespół zdiagnozował potrzebę wsparcia rodziców z terenu gminy w zakresie podnoszenia kompetencji wychowawczych, edukacji prawnej i poradnictwa pedagogicznego.

Efektem działań Zespołu była organizacja w 2025 r. przez Ośrodek Pomocy Społecznej trzech edycji warsztatów umiejętności wychowawczych „ Szkoła dla rodziców i wychowawców ”.

Członkowie Zespołu w ramach wykonywania obowiązków zawodowych, reprezentując swoje instytucje udzielali również konsultacji innym podmiotom realizującym program m.in.: przedstawicielom oświaty.

Zespół Interdyscyplinarny upowszechniał informacje w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, edukacji pracowników instytucji zobligowanych do pomocy dziecku krzywdzonemu poprzez nawiązanie współpracy z koordynatorami standardów ochrony małoletnich oświaty i wymianę informacji w zakresie szkoleń i wydarzeń promujących przeciwdziałanie przemocy. W szkołach inicjował działania edukacyjne i informacyjne w mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej. W stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową podejmował działania edukacyjne, powoływał grupy diagnostyczno-pomocowe i na bieżąco monitorował realizację ich działań.

Analizując potrzeby szkoleniowe kadr podmiotów podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową (w tym szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, motywacji, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu), Zespół Interdyscyplinarny podjął się organizacji superwizji indywidualnej i grupowej w formie stacjonarnej z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w ramach projektu na zlecenie Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej w Warszawie. Do udziału w projekcie zaproszono przedstawicieli wszystkich instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie gminy tj.: Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii, Komisariatu Policji w Górze Kalwarii, szkół i przedszkoli z terenu gminy Góra Kalwaria, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górze Kalwarii, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Górze Kalwarii, Kuratorskiej Służby Sądowej w Piasecznie, Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii.

Superwizja indywidualna i grupowa była realizowana w 2025 r. w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej i Klubu „Senior +”.

Celem Superwizji było;

- podniesienie kompetencji zawodowych,
- poprawa skuteczności interwencji,

- udzielenie wsparcia pracownikom, sprzyjanie ich rozwojowi zawodowemu oraz przekazanie umiejętności radzenia sobie ze stresem co zapobiega wypaleniu zawodowemu,
- zdobycie umiejętności pozwalających na prawidłowe identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł oraz sposobów rozwiązywania,
- zwiększenie pracy zespołowej oraz efektywności współpracy z przedstawicielami innych podmiotów działających w obszarze usług społecznych,
- wzmocnienie umiejętności komunikowania się pracowników z osobami korzystającymi z usług społecznych, współpracownikami i instytucjami oraz otoczeniem, w którym wykonują pracę.

Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową podniesie skuteczność pracy pracowników, co bezpośrednio przełoży się na zapewnienie odpowiedniej jakości usług społecznych dla mieszkańców gminy.

REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

W 2025 r. Zespół Interdyscyplinarny powołał 73 Grupy Diagnostyczno-Pomocowe.

Liczba sporządzonych formularzy A „Niebieskich Kart” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawia się następująco:

- 28 kart sporządzonych przez pracownika socjalnego
- 20 kart sporządzonych przez funkcjonariusza policji,
- 9 kart przez przedstawiciela oświaty,
- 3 karty sporządzone przez asystenta rodziny,
- 8 kart sporządzonych przez pracownika POIK,
- 5 kart sporządzonych przez przedstawiciela ochrony zdrowia.

W okresie 2025 roku w sumie prowadzono 87 procedury „Niebieskich Kart”. W skład grupy zawsze wchodził: pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii oraz funkcjonariusz Policji Komisariatu w Górze Kalwarii. Zespół na wniosek Grup Diagnostyczno-Pomocowych poszerzał skład grup o przedstawicieli innych podmiotów zobligowanych do współpracy, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej tj. przedstawicieli oświaty, GKRPA, POIK, służby zdrowia, kuratorów sądowych.

W 2025 r. odbyło się 443 spotkania Grup Diagnostyczno-Pomocowych.

W efekcie zamknięto 57 procedur, z czego 38 z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego jej stosowania, 14 z powodu braku zasadności podejmowania działań, a 5 procedur w związku z zakończeniem przez inne Zespoły Interdyscyplinarne.

Rodziny, w których zamknięto procedurę zostały objęte 9 miesięcznym monitoringiem.

W 23 rodzinach, w których wszczęto procedurę zdiagnozowano również trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rodziny te zostały objęte wsparciem asystenta rodziny.

7 osobom stosującym przemoc domową wydano skierowania do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym realizowanym przez POIK.

Charakterystykę zdarzeń na podstawie wszczętych procedur „Niebieskich Kart”, związanych z przemocą przedstawia Tabela 1.: Zdarzenia związane z przemocą domową w 2025 r.

Charakterystykę osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej przedstawia Tabela 2.: Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc w latach 2020-2025.

Tab. 1. Charakterystyka zdarzeń na podstawie wszczętych procedur „Niebieska Karta” w 2025 r.

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart A przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających w 2025 r. procedurę, w tym:	73
Pomoc społeczna	28
Policja	20
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0
Oświata	9
Asystent rodziny	3
POIK	8
Ochrona Zdrowia	5
Liczba „Niebieskich Kart A”, które zostały wszczęte w toku trwania tej samej procedury	3
Liczba kontynuowanych procedur tj. procedury wszczęte i nie zamknięte przed 01.01.2024 r.	14
Łączna liczba procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych w 2024 r.	87
Liczba przekazanych przez ZI/GDP zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy domowej	6
Liczba osób, którym zapewniono schronienie w POIK, w tym:	6
Liczba rodzin	2
Liczba dzieci	3
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, w tym:	57
Z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania	38
Z powodu braku zasadności podejmowania działań	14
Z powodu zamknięcia przez inne Zespoły Interdyscyplinarne	5
Liczba wydanych nakazów i zakazów OSP przez Policję w związku z procedurą „NK”	12
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w związku z procedurą NK	23
Liczba osób korzystających z konsultacji psychologicznych w związku z procedurą NK	52
Liczba osób korzystających z porad prawnych w związku z procedurą NK	19

Tab. 2. Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc w latach 2020-2025.

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową:	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
Liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem), w tym:	45	53	44	118	99	118
Kobiety	39	48	39	72	40	47
Mężczyźni	6	5	5	46	8	13
Małoletni do 18 r.ż.	1	6	-	64	51	58
Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), w tym:	45	51	40	64	65	86
Kobiety	2	5	4	12	19	29
Mężczyźni	43	46	36	52	46	57
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:		22	16	23	23	17
Kobiety	2	3	1	1	5	4
Mężczyźni	15	19	12	22	18	13
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	2	4	8	6	3	12

REALIZACJA PROGRAMU PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Praca na rzecz rodzin dotkniętych przemocą

Model pracy z rodziną dotkniętą przemocą domową opiera się na idei pracy grupowej, którą obligatoryjnie tworzy pracownik socjalny i policjant. W grupie tej obowiązuje podział zadań, zgodnie z którym z osobą doznającą przemocy domowej pracuje pracownik socjalny, a z osobą stosującą przemoc domową policjant.

W ramach pomocy i wsparcia osoba doświadczająca przemocy domowej zostaje objęta indywidualnym planem pomocy uwzględniającym jej sytuację ekonomiczną, rodzinną, zdrowotną, a także zgłoszone potrzeby i oczekiwania.

W 2025 r. w ramach działań grup diagnostyczno-pomocowych sporządzono 46 formularzy „Niebieskich Kart – C” zawierających diagnozę sytuacji osób wskazanych jako doznających przemocy uwzględniającą opis aktualnej sytuacji osobistej, rodzinnej, życiowej, opis aktualnej sytuacji zawodowej, ekonomicznej, mieszkaniowej, zdrowotnej, edukacyjnej małoletnich, historię przemocy domowej oraz indywidualny plan pomocy na rzecz osoby, osób doznających przemocy domowej stworzony w oparciu o ustalenia członków Grupy Diagnostyczno-Pomocowej we współpracy z osobą zainteresowaną.

Każda rodzina doświadczająca przemocy domowej otrzymuje informacje o warunkach korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc, jest motywowana do skorzystania z pomocy - w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej.

W ramach Gminnego Punktu Konsultacyjnego w tut. Ośrodku poradnictwem psychologicznym objęto 46 osób.

W 2025 r. w 23 rodzinach doświadczających przemocy domowej zaplanowano wsparcie asystenta rodziny z tut. Ośrodka. Pracownicy socjalni pracujący z rodziną na bieżąco współpracują z dzielnicowymi, kuratorami sądowymi i przedstawicielami oświaty.

W celu pogłębienia diagnozy rodziny skład grup diagnostyczno-pomocowych jest rozszerzany o wychowawców, pedagogów z placówek oświatowych, kuratorów rodzinnych, przedstawicieli systemu pieczy zastępczej.

Realizując zadania wynikające z programu, Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował ofertę psychoedukacyjną skierowaną do osób chcących podnieść swoje kompetencje wychowawcze. W ramach działań zorganizowano cykl warsztatów umiejętności wychowawczych „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”.

Program obejmował trzy części:

pierwszą – adresowaną do rodziców dzieci w wieku 0–12 lat,

drugą – „Rodzeństwo bez rywalizacji”,

trzecią – „Zrozumieć nastolatka”.

łącznie z tej formy wsparcia skorzystało 50 osób. Szkoła dla rodziców i wychowawców jest programem profilaktyki uniwersalnej, ukierunkowanym na przeciwdziałanie zachowaniom problemowych dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji rodzicielskich.

W 2025 roku Ośrodek, diagnozując potrzeby rodzin, zrealizował również działania wspierające rodziców dzieci neuroróżnorodnych. W ramach oferty wsparcia przeprowadzono 14-sesyjny trening „Porozumienie bez przemocy”, ukierunkowany na rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, budowanie relacji opartych na empatii oraz konstruktywne rozwiązywanie konfliktów. Z tej formy pomocy skorzystało 15 rodziców 39 dzieci. Dodatkowo zorganizowano warsztaty Treningu Zastępowania Agresji dla 30 dzieci, podczas których uczestnicy uczyli się bezpiecznego wyrażania złości, regulacji emocji oraz budowania pozytywnych, wspierających relacji.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, jako instytucji realizującej zadania polityki społecznej włączali się w kampanie społeczne promujące dobrostan psychiczny, wpisujące się w profilaktykę przeciwdziałania przemocy. W 2025r. odbyli następujące szkolenia;

28 kwietnia – 9 maja 2025r. Szkolenie „Plan pracy z rodziną w przypadku zaniedbań dziecka, zaburzeń więzi i przemocy”.

20 maja 2025r. – Szkolenie „Skuteczne narzędzie pracy pracownika socjalnego – kontrakt socjalny”.

06 czerwca – 07 czerwca 2025r. Szkolenie „Radzenie sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym”.

22 września-23 września 2025r. Szkolenie „Rola i zadania członków Zespołów Interdyscyplinarnych”.

Wyżej wymienione szkolenia w znaczący sposób poprawiły kompetencje zawodowe osób uczestniczących oraz wpłynęły na dobrostan i komfort psychiczny poszczególnych pracowników.

Finansowanie realizowanych zadań

W roku sprawozdawczym zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej finansowane były z budżetu Ośrodka w rozdziale 85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Wydatki z budżetu Ośrodka wyniosły 181407,23 zł, w tym 6000,00 zł stanowiła dotacja przeznaczona na zakup materiałów, licencji i wyposażenia.

Środki finansowe zostały rozdysponowane na następujące kategorie wydatków:

1. Koszty osobowe i pochodne

Znaczącą część budżetu stanowiły wydatki związane z zatrudnieniem pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Obejmowały one:

- Wynagrodzenia osobowe pracowników – 61 048,22 zł
- Dodatkowe wynagrodzenie roczne – 4 822,01 zł
- Składki na ubezpieczenia społeczne – 11 225,27 zł
- Fundusz Pracy – 557,62 zł

Wydatki te zapewniały ciągłość pracy m.in. pracowników socjalnych.

2. Zakup materiałów, licencji i wyposażenia

Na zakup materiałów niezbędnych do realizacji działań, w tym licencji wykorzystywanych w pracy z rodzinami, przeznaczono:

- 6 000,00 zł, z czego całość pochodziła z dotacji zewnętrznej.

3. Zakup środków żywności

Wydatki na zakup żywności, wykorzystywanej m.in. . podczas spotkań Zespołu, czy działań wspierających rodziny, wyniosły:

- 2 356,83 zł

4. Zakup usług pozostałych

Największą kategorię wydatków stanowiły usługi zewnętrzne, kluczowe dla zapewnienia specjalistycznego wsparcia osobom doznającym przemocy oraz ich rodzinom. Łącznie przeznaczono na nie:

- 72 673,88 zł, w tym:
 - o konsultacje psychologiczne dla klientów OPS – 33 582,00 zł
 - o usługi pocztowe – 6 614,80 zł
 - o warsztaty dla dzieci, rodziców, wychowawców oraz działania profilaktyczne – 28 220,00 zł
 - o przedłużenie licencji i pozostałe usługi – 4 257,08 zł

Usługi te umożliwiły prowadzenie działań pomocowych, edukacyjnych i profilaktycznych, a także przyczyniły się do osiągnięcia zakładanych efektów programu oraz skutecznej realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

5. Szkolenia pracowników

W celu podnoszenia kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, sfinansowano szkolenia na łączną kwotę:

- 20 000,00 zł

Podsumowanie

Poniesione wydatki umożliwiły kompleksową realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej, obejmując zarówno koszty osobowe, jak i szeroki zakres usług specjalistycznych, działań profilaktycznych oraz wsparcia dla rodzin. Finansowanie zapewniło ciągłość pracy zespołu, dostęp do konsultacji psychologicznych, organizację warsztatów oraz utrzymanie niezbędnych narzędzi i zasobów do realizacji programu.

REALIZACJA PROGRAMU PRZEZ INSTYTUCJE OŚWIATY

Ze Sprawozdań z realizacji programu przez poszczególne placówki oświatowe wynika, wszystkie gminne placówki oświatowe przyjęły „Standardy Ochrony Małoletnich” i wyznaczyły koordynatorów standardów ochrony małoletnich, którzy w ramach swoich zadań podjęli współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym. Placówki oświatowe realizowały działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy tj.:

- zapewniały opiekę psychologiczno-pedagogiczną uczniom z rodzin objętych procedurą „Niebieskich Kart”,
- udzielały porad i konsultacji rodzicom i opiekunom,
- edukowały dzieci i młodzież w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy rówieśniczej,
- poprzez zajęcia warsztatowe na godzinach wychowawczych oraz lekcjach WDŻ podnosiły kompetencje społeczne dzieci w zakresie negocjacji, mediacji, umiejętności radzenia sobie ze stresem, budowania umiejętności komunikacji, kształtowania szacunku i tolerancji dla drugiego człowieka,
- upowszechniały materiały edukacyjno – informacyjne,
- rozpowszechniały informacje o instytucjach udzielających wsparcia w sytuacji doświadczania różnych form przemocy,
- przyłączały się do programów i projektów na szczeblu lokalnym i ogólnopolskim,
- we współpracy ze służbami (Policja, Ratownictwo Medyczne) organizowały prelekcje i warsztaty m.in.: hejt w szkole, cyberprzemoc, odpowiedzialność karna nieletnich, profilaktyka uzależnień,
- wykonywały inne zadania w ramach szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wszystkie placówki oświatowe z terenu gminy na bieżąco obserwowały, diagnozowały i monitorowały sytuację uczniów. W sytuacjach występowania przemocy, w zależności od jej charakteru (przemoc rówieśnicza, przemoc domowa) dostosowywały działania – rozmowy indywidualne, z agresorami, uczniami doświadczającymi przemocy w klasie, rozmowy wychowawcy z klasą, bieżące rozwiązywanie sytuacji konfliktowych). Dzieci i młodzież uczęszczające do placówek były angażowane na rzecz innych poprzez działania w Szkolnych Klubach Wolontariatu.

W ramach doskonalenia zawodowego pracownicy oświaty brali udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy, pracy z rodziną i dzieckiem krzywdzonym m.in.: treningu zastępowania agresji, negocjacji i mediacji, pierwszej pomocy przedmedycznej. Ponadto w ramach współpracy interdyscyplinarnej systematycznie uczestniczyli w konsultacjach i pracach grup diagnostyczno-pomocowych.

Ponadto przedstawiciele oświaty aktywnie włączali się w kampanie społeczne na temat przeciwdziałania przemocy domowej, w których Gmina Góra Kalwaria uczestniczyła. Brali udział m.in. w wydarzeniach i kompaniach;

- Światowy Dzień Walki z Depresją,
- Debata o Cyberbezpieczeństwie z udziałem specjalistów CERT Polska

-Warsztaty z Integracji i Komunikacji z psychoterapeutami z Powiatowego Ośrodka Kryzysowego w Górze Kalwarii,

- Prelekcje Policji z bezpiecznego zachowania i odpowiedzialności Nieletnich
- Ogólnopolska Kompania Dzieciństwo bez Przemocy- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
- Tydzień zdrowia psychicznego
- Kompania „Prawo i rodzina”
- Kompania „Wspieramy bezpieczne relacje”
- Kompania „Przeciw Przemocy w Sieci”
- Ogólnopolski Projekt Edukacyjny „Młode Głowy ”.
- Kompania „Spójrz inaczej na Agresję ”
- Warsztaty „Wszyscy jesteśmy różni i wyjątkowi”

Instytucje Oświaty w roku 2025 założyły 9 procedur „Niebieskie Karty”.

W ramach współpracy na bieżąco wymieniały się informacjami z pracownikami tut. Ośrodka, POIK-u, Sądu Rodzinnego, Policji w zakresie przeciwdziałania przemocy, podejmowanych interwencji, monitoringu sytuacji dzieci, które doświadczyły krzywdzenia.

REALIZACJA PROGRAMU PRZEZ POLICJĘ

W związku z realizacją programu Funkcjonariusze policji czynnie uczestniczą w pracach grup diagnostyczno-pomocowych realizując zadania wynikające z procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto dokonują monitoringu bezpieczeństwa rodzin w środowiskach, w których występuje przemoc i w środowiskach diagnozowanych pod kątem występowania przemocy. Zgodnie z wymogami prawnymi dzielnicowi utrzymują stały kontakt i współpracują z osobami stosującymi przemoc.

W ramach obowiązków służbowych, w związku z procedurą „Niebieskich Kart” w 2025 r. funkcjonariusze policji wszczęli 15 postępowań przygotowawczych z art. 207 KK, 6 zostało wysłanych z aktem oskarżenia do Sądu, a 9 postępowań umorzono z powodu braku cech przestępstwa.

W roku 2025 funkcjonariusze Komisariatu Policji w Górze Kalwarii zastosowali 12 środków izolacji w formie nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania oraz zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy.

Powyższe środki zapobiegawcze znacząco wpływają na poczucie bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych. Dzięki temu rozwiązaniu mniej osób doświadczających przemocy jest zmuszonych korzystać ze schronienia w hostelu POIK-u.

Ponadto funkcjonariusze Komisariatu Policji w Górze Kalwarii uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez Policję oraz podmioty poza policyjne, co przynosi pozytywny skutek w kwestii podnoszenia kwalifikacji i efektywności działań.

Na podstawie art. 12 a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub placówce. W działaniach tych również uczestniczą funkcjonariusze policji.

W 2025 r. doszło do sześciu interwencji, w wyniku której zapewniono bezpieczeństwo dwunastu dzieciom.

REALIZACJA PROGRAMU PRZEZ PLACÓWKI OCHRONY ZDROWIA

W 2025 r. SPZOK realizował założenia programu głównie poprzez współpracę w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i w ramach grup diagnostyczno-pomocowych w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”.

Do 31 października powołana do Zespołu Interdyscyplinarnego była Pani Justyna Jarosławska, następnie od 1 listopada 2025r. obowiązki jej przejęła Pani Ilona Witkowska, pielęgniarka z Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Górze Kalwarii.

W trakcie udzielania porad lekarskich i pielęgniarskich w SPZOK w Górze Kalwarii w uzasadnionych sytuacjach prowadzono edukację dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez wskazanie miejsc i sposobu uzyskania pomocy.

W 2025 r. kontynuowano w placówkach służby zdrowia Standardy Ochrony Małoletnich - Procedurę ochrony dzieci przed krzywdzeniem, jako szczególnego środka ochrony dzieci.

Procedura została sporządzona z uwzględnieniem konieczności zrozumienia jej zapisów przez małoletnich oraz z uwzględnieniem sytuacji dzieci z niepełnosprawnościami.

Na zebraniach ogólnych personelu medycznego przypominano o obowiązku i zasadach przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2025 r. w SPZOK w Górze Kalwarii wszczęto pięć procedur „Niebieskiej Karty”.

Pielęgniarka placówki, zgodnie z zapisami art. 12 a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, brała udział w interwencyjnym zapewnieniu ochrony dzieciom z terenu naszej gminy.

Dzięki współpracy służb i organizacji badania lekarskiego dzieci ograniczono negatywne skutki interwencji.

REALIZACJA PROGRAMU PRZEZ POWIATOWY OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizował cele programu w poprzez:

- działania edukacyjno-informacyjne dedykowane wszystkim grupom mieszkańców
- działania edukacyjne na rzecz osób dotkniętych przemocą domową w zakresie realizacji odpowiedniej procedury prawnej,
- działania edukacyjne w zakresie mechanizmów powstawania uzależnień,
- prowadzenie systemu wsparcia i poradnictwa terapeutycznego dla osób uzależnionych i ich bliskich,
- świadczenie pomocy prawnej, psychologicznej i psychiatrycznej osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz członkom ich rodzin,
- Opracowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2024-2030,
- Opracowanie Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2024-2030,
- Realizacja procedury „Niebieskich Kart” i wszczynanie postępowań przygotowawczych w sprawach, które noszą znamiona przestępczego znęcania się na rodziną,
- Zacieśnianie współpracy z dzielnicowymi i innymi instytucjami, organizacjami zajmującymi się problemem przemocy domowej,
- Realizację programów profilaktycznych w placówkach oświatowych lub zlecenie organizacjom pozarządowym zadań w zakresie szkoleń, poradnictwa, pomocy osobom dotkniętym przemocą domową,
- Organizowanie szkoleń dla pracowników oświaty oraz prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców,
- Podniesienie wiedzy na temat symptomów przemocy w rodzinie wśród personelu medycznego podstawowej opieki zdrowotnej,
- Monitorowanie środowisk rodzin dysfunkcyjnych poprzez kontrolę opieki nad dziećmi w rodzinach zależnych od innych,
- Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej,
- Objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej stale rozwija zakres świadczonych usług na rzecz mieszkańców powiatu piaseczyńskiego, tak aby były one jak najbardziej dopasowane do ich potrzeb.

Mieszkańcy powiatu mogą skorzystać z pomocy świadczonej przez Ośrodek w czterech lokalizacjach:

- Góra Kalwaria, ul. Ks. Sajny 2A,
- Piaseczno, ul. Kościuszki 9 oraz ul. Szkolna 20,
- Mroków, ul. J. Górskiego 4A,
- Konstancin Jeziorna, ul. Wilanowska 1A (do 30.11 2025r), ul. Warszawska 37 (od 1.12. 2025r.)

Ośrodek dysponuje 16 miejscami pobytu dla osób dotkniętych przemocą domową. W 2025 roku ze schronienia w hostelu skorzystało 6 osób, w tym 3 osoby doznające przemocy domowej. Mieszkańcy hostelu mogą skorzystać z pomocy psychologicznej, psychiatrycznej, prawnej oraz poradnictwa socjalnego.

W 2025r. z pomocy w POIK skorzystały 433 osoby, w tym 264 kobiet, 41 mężczyzn i 128 dzieci.

Pracownicy POIK wszczęli procedurę niebieskich kart wobec 44 osób, w tym wobec 4 mieszkańców gminy Góra Kalwaria.

W 2025r. do programu korekcyjno-edukacyjnego przystąpiło 13 osób, a ukończyło program 7 osób.

Zajęcia w porozumieniu z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii odbywały się w Klubie Seniora + „Wisetka” w Górze Kalwarii.

W ramach swojej działalności pracownicy Ośrodka brali czynny udział w lokalnych wydarzeniach, konferencjach, spotkaniach w celu propagowania pozytywnych zachowań społecznych, zdrowotnych i rodzinnych oraz radzeniu sobie z różnego rodzaju trudnościami.

Podczas pikników psycholodzy prowadzili rozmowy na temat zdrowia psychicznego (uzależnień, przemocy i wychodzenia z kryzysu), z lokalną społecznością oraz przedstawiali zakres pomocy o jaką mieszkańcy mogą się ubiegać w POIK.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej brał czynny udział w wydarzeniach:

- 31 maja 2025 r. Piknik rodzinny w Gmina Góra Kalwaria/Podłęcze
- 20 lipca 2025r. Słoneczna Góra/ Góra Emocji
- 23 sierpnia 2025r. Słoneczna Góra / Góra Uśmiechu
- wrzesień 2025r. Warsztaty dla uczniów i grona pedagogicznego w SP Czaplinek
- październik 2025r. Warsztaty dla uczniów i grona pedagogicznego w SP Czachówek
- listopad 2025r. Warsztaty dla uczniów i rodziców w SP Czersk

Podczas pikników psycholodzy prowadzili rozmowy z lokalną społecznością na temat zdrowia psychicznego (uzależnień, przemocy i wychodzenia z kryzysu) oraz przedstawili zakres pomocy o jaką mieszkańcy mogą się ubiegać w POIK-u.

WSPÓŁPRACA MIĘDZY INSTYTUCJAMI W ZAKRESIE PROWADZENIA DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH DOTYCZĄCYCH PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Na podstawie art. 12 a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726, 1855, 2339 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Decyzję, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Przed podjęciem decyzji pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokonuje oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

W 2025 r. wystąpiło aż 6 przypadków zapewnienia ochrony dzieciom w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia na skutek z przemocy domowej. W wyniku interwencji służb zostało zabezpieczonych 12 dzieci.

W 2023 r. dokonano szeregu zmian w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym także w zakresie przesłanek i warunków dotyczących zabezpieczenia dziecka.

Dodatkowo ustawą z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw tj. tzw. „Ustawą Kamilka”, wprowadzono do ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym obowiązek opracowania i wdrożenia „Standardów ochrony małoletnich”.

Uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. ustanowiono nowy Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin. Poprzedni rok był okresem praktycznego zastosowania przepisów wykonawczych. W oparciu o Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 Zespół Interdyscyplinarny opracował aktualnie obowiązujący Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Góra Kalwaria na lata 2024 – 2026.

Obowiązek opracowania i wdrożenia standardów ochrony małoletnich w instytucjach pracujących z dziećmi standardów ochrony małoletnich w znaczący sposób powinien zwiększyć liczbę zgłoszeń przypadków przemocy domowej wobec dzieci. Po wejściu w życie w dniu 22 czerwca 2023 r. ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 535) w sposób znaczący rozbudowano administracyjną część systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności procedurę „Niebieskie Karty”.

Szereg obligatoryjnych działań członków grup diagnostyczno-pomocowych jest skierowanych do zespołów interdyscyplinarnych, a nie bezpośrednio do osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej. W znaczący sposób wydłużył się czas potrzebny do zrealizowania wymogów administracyjnych koniecznych do wykonania w każdej zidentyfikowanej sprawie dotyczącej przemocy domowej. Równolegle ze wzrostem wymogów formalnych ustawodawca zdecydował o konieczności prowadzenia dziewięciomiesięcznego monitoringu, bez względu na diagnozę, czy przemoc występuje, czy też nie. Prowadzenia monitoringu w pozostałych sprawach wydaje się niezasadne i niweczące pozytywne efekty funkcjonowania systemu.

W ocenie służb społecznych nie zawsze zasadnym jest, aby monitoring trwał dziewięć miesięcy, jeżeli mamy do czynienia np. z jednorazowym zdarzeniem, a osoby objęte monitoringiem nie mieszkają ze sobą i nie mają ze sobą kontaktu. Mając na uwadze spadek liczby osób zatrudnionych w zawodzie pracownika

socjalnego, który jest trendem ogólnopolskim, powyższe zmiany budzą obawy w środowisku zawodów pomocowych i stają się wyzwaniem dla lokalnej polityki społecznej.

Pozostałe zmiany mają charakter czysto techniczny, jednak w znaczny sposób obciążają obsługę administracyjno-biurową Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

Pracownicy służb społecznych z niecierpliwością czekają na opublikowanie danych statystycznych dotyczących procedury „Niebieskie Karty” za rok 2025 wskazując na bardzo znaczący wzrost procedur, w których osobą doznającą przemocy jest dziecko.

W efekcie współpracy międzyinstytucjonalnej powstał projekt nowelizacji ustawy. Został on skonsultowany z ponad stu zespołami interdyscyplinarnymi, przedstawicielami Policji, Wojewódzkimi, Koordynatorami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Zaproponowane w projekcie zmiany nie naruszają ani zakresu przedmiotowego ani podmiotowego ustawy. Ich wejście w życie nie będzie rodziło jakichkolwiek skutków finansowych zarówno dla budżetu państwa jak i budżetów gmin.

W ocenie praktyków brak wprowadzenia postulowanych zmian stwarza niebezpieczeństwo, że osoby pracujące w systemie przeciwdziałania przemocy domowej nie będą miały wystarczającej ilości czasu, aby z należytą starannością podjąć działania chroniące dzieci.

Analizując zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Góra Kalwaria można zaobserwować wzrost liczby procedur „Niebieskie Karty”, w których dzieci wskazywane są jako osoby doświadczające przemocy domowej - już od momentu wprowadzenia przepisów przejściowych tj. od 2023 r. Niestety znacznie wzrosła liczba zabezpieczeń dzieci w trakcie interwencji, z jednego przypadku w 2024r., do 6 przypadków w 2025r., gdzie zabezpieczono aż 12 małoletnich.

Zmiana przepisów i organizacja szkoleń poskutkowały zwiększeniem poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Zacieśnienie współpracy, łączenie działań, przepływ informacji między instytucjami pozwoliły podnieść efektywność pracy grupowej i zespołowej. Interdyscyplinarność działań na rzecz rodzin dotkniętych przemocą jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Realizacja przyjętego w Gminie Góra Kalwaria Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Góra Kalwaria na lata 2024 – 2030 wymaga kontynuacji działań zainicjowanych w pierwszym roku obowiązywania aktu oraz wypracowania nowych standardów i rozwiązań, gdyż głównym celem programu jest bezpieczeństwo osób dotkniętych przemocą i skuteczne zatrzymanie przemocy.